I

Gliemežraga sauciens

Gaišmatains zēns notraucās lejā pa klints piekāji un devās tālāk uz lagūnu. Skolas svīteri viņš bija noģērbis un vilka pa zemi, pelēkais krekliņš piemircis sviedriem, mati lipa pie pieres. Garā koku lauzma, kā brūce iegriezta džungļos, glabāja karstumu kā pirts krāsns. Kamēr zēns lēnām lodāja cauri liānām un pa nolauzto stumbru starpām, gaisā uzspurdza dzeltensārts putns, raganīgi iebrēkdamies, un tūlīt pat kāda balss iekliedzās:

– Ei! Pagaidi!

Krūmi blakus lauzmai salīgojās un nobirdināja pilienu krusu.

– Pagaidi takš! – sacīja balss. – Es ir uzķēries!

Gaišmatainais zēns apstājās un neviļus pavilka uz augšu pusgarās zeķes, it kā vēl arvien būtu Londonas apkaimē, nevis džungļos.

Balss ierunājās atkal:

– Nevar ne pakustēt dēļ tiem dzeloņiem un staipekņiem.

Balss īpašnieks atmuguriski izspraucās no krūmāja un raušus izrāva no tā savārtīto vējjaku. Kailie, apaļie ceļgali bija saskrambāti un ērkšķiem sadurstīti. Viņš

pieliecās, uzmanīgi izvilka ērkšķus un apgriezās apkārt. Viņš bija mazāks nekā gaišmatis un ļoti resns. Sataustījis drošu pamatu, viņš panācās uz priekšu un pavērās augšup caur bieziem briļļu stikliem.

– Kur palicis onkulis ar megafonu?

Gaišmatis nogrozīja galvu.

– Šī ir sala. Tā man liekas. Un tur jūrā ir rifs. Varbūt te nemaz nav neviena pieaugušā.

Resnais zēns šķita sabijies.

– Bij takšu pilots! Ne jau pasažieru salonā, bet priekšā, kabīnē.

Gaišmatis piemiegtām acīm raudzījās uz rifu.

– Un pārējie bērni? – resnītis nerimās. – Kaut vai daži ir izglābušies. Takšu jau izglābušies, vai ne?

Gaišmatainais zēns, cik vien iespējams nevērīgi, devās projām pie ūdens. Viņš skaidri, lai arī ne pārāk uzkrītoši lika saprast, ka saruna izbeigta, tomēr resnītis steidza viņam pakaļ.

– Vai tad šite, pareizi, nav neviena pieaugušā?

– Laikam jau nav.

Gaišmatis pateica to sadrūmis, bet tūlīt viņu pārņēma piepildītu ilgu līksme. Viņš nostājās uz rokām lauzmas vidū un plati uzsmaidīja apvērstajam resnītim.

– Neviena pieaugušā!

Resnītis mirkli padomāja.

– Bet pilots...

Gaišmatis nolaida kājas un atmetās uz sutīgās zemes.

– Viņš mūs izsēdināja, bet pats droši vien aizlidoja. Te nolaisties nevar. Riteņiem nav kur ripot.

– Mūs takšu sašāva!

– Gan jau atgriezīsies kā likts.

Resnītis pakratīja galvu.

– Kad laidāmies lejā, es skatījos pa logu. Mūsu lidmašīnai no viena sāna nāca ārā liesmas.

Viņš pavēroja koku lauzmu.

– Un tas ir no kritiena.

Gaišmatis izstiepa roku un pataustīja sašķaidīto stumbra galu. Tad ziņkārīgi vaicāja:

– Kas noticis ar lidmašīnu? Kur tā palikusi?

– Vētra ietriekusi jūrā. Redz, cik briesmonīgi, visi koki nolauzti. Bet lidmašīnā vēl bij iekšā bērni.

Tuklais zēns brīdi klusēja, tad atkal ierunājās:

– Kā tevi sauc?

– Ralfs.

Resnītis gaidīja, ka Ralfs savukārt jautās viņa vārdu, bet tas nelikās ne zinis, tikai viegliņām pasmaidīja, piecēlās un atkal devās uz lagūnu. Resnītis sekoja cieši pa pēdām.

– Es domā, šite vēl klīst apkārt daudz mūsējo. Vai tu nav kādu redzējis?

Ralfs papurināja galvu un sāka iet ātrāk, taču paklupa pret zaru un – blākš! – nokrita gar zemi.

Resnītis stāvēja blakus, smagi elpodams.

– Mana tantīte neļāva manīm skriet, tāpēc ka manīm ir astma, – viņš paskaidroja.

– Asma – kakasma?

– Nuja. Es aizelšos. Manīm vienam pašam visā skolā bij astma, – resnītis palepni sacīja. – Un acu stiklus es jau no trīs gadiem nēsā.

Viņš noņēma brilles, pastiepa pretī Ralfam blisinādamies un smaidīdams, tad sāka tās slaucīt nosmulētajā vējjakā. Pēkšņi viņa neizteiksmīgie sejas panti sāpēs un

saspringumā pārvērtās. Viņš norausa sviedrus no vaigiem un steigšus uzlika brilles uz deguna.

– No šitiem augļiem...

Viņš pārlaida skatienu lauzmai.

– No šitiem augļiem... – viņš teica, – kā rādās, manīm...

Viņš pastumdīja brilles, metās sāņus un notupās lapu murskulī.

– Es tūlītēs...

Ralfs piesardzīgi uzslējās un aizlavījās projām zem zariem. Resnīša tusnīšana drīz vairs nebija dzirdama, un viņš steidzās uz pēdējo šķērsli, kas atdalīja viņu no lagūnas. Pārkāpa pāri nolauztam stumbram un uzreiz tika ārā no džungļiem.

Viss krasts bija apaudzis ar palmām. Tās slējās vai slīga arvien zemāk, vai bija atgāzušās saules spozmē, un to skarbalainās lapotnes zaļoja simt pēdu augstumā. Zem palmām auga cieta, izcelto sakņu izraustīta zāle, mētājās sapuvuši kokosrieksti un šur tur spraucās laukā jauni dzinumi. Aizmugurē bija meža melnums un gaišā lauzmas strēle. Ralfs stāvēja, turēdams roku uz pelēka stumbra, un samiedzies raudzījās uz vizmojošo ūdeni. Tur kādu jūdzi atstatu balti putu vilnīši viegli skalojās pret koraļļu rifu, un tālāk tumši zilnēja atklātā jūra. Pusapaļajā koraļļu ielīkumā lagūna bija rāma kā kalnu ezers – gan zilgmaini zila, gan zaļgana, gan mēļi sarkanīga. Smilšu josla – šaura lokveida strēmele starp palmu terasi un jūru – aizstiepās nebeidzamā tālienē, un tikai kaut kur bezgalībā pa kreisi no Ralfa palmas, ūdens un liedags saplūda vienā punktā; gandrīz acīm redzams visapkārt virmoja karstais gaiss.

Ralfs nolēca no terases. Melnās kurpes iestiga smiltīs, viņu apņēma tveice. Viņš sajuta apģērba smagumu, aši noāva kurpes un vienā rāvienā nomauca pusgarās zeķes. Tad atkal uzlēca uz terases, novilka kreklu un palika stāvam starp kokosriekstu galvaskausiem meža un palmu zaļajā, ņirbošajā novēnī. Pēc tam atsprādzēja siksnu, noģērba īsās bikses un apakšbiksītes un kails raudzījās uz žilbo jūru un krastu.

Viņš bija vairāk nekā divpadsmit gadu vecs, apaļais bērna vēderiņš jau bija saplacis, bet viņu vēl nesavalgoja pusaudža stūrainība. Platie, spēcīgie pleci liecināja, ka viņš varētu kļūt bokseris, bet mutes un acu maigums pauda miermīlību. Viņš vieglītēm paplakšķināja pa palmas stumbru, pēc tam, beidzot noticējis salas esamībai, atkal līksmi iesmējās un nostājās uz rokām. Kūleniski pārmetās uz krastu, nokrita ceļos un riekšavām grāba smiltis kaudzītē sev pie krūtīm. Tad atliecās un spulgām, jūsmīgām acīm palūkojās uz ūdeni.

– Ralf...

Resnītis uzmanīgi nolaida kājas no terases un apsēdās uz malas kā uz sola.

– Vai, cik es ilgi... No šitiem augļiem...

Viņš noslaucīja brilles un uzlika tās uz strupā deguna. Aploces stīpiņa bija iezīmējusi virsdegunē dziļu, sārtu kāsīti. Viņš kritiski nopētīja Ralfa zeltaino ķermeni, tad paskatījās uz savu apģērbu. Satvēra aiz mēlītes rāvējslēdzēju, kas stiepās pāri krūtīm.

– Mana tantīte...

Pēkšņi viņš apņēmīgi pavilka rāvējslēdzēju un pārmauca vējjaku pār galvu.

– Gatavs!

Ralfs iesānis raudzījās uz viņu un klusēja.

– Es domā, mumsīm jādabū zināt pārējo vārdi, – teica resnītis, – un jāizveido saraksts. Jāsanāk visiem kopā.

Ralfs izlikās nesaprotam mājienu, un resnītis bija spiests turpināt.

– Manīm vienalga, kā mani sauc, es tik negrib, ka mani apsaukā tāpat kā skolā, – viņš atzinās Ralfam.

Ralfs kļuva ziņkārīgs.

– Kā tad?

Resnītis pavērās apkārt, tad noliecās pie Ralfa. Un čukstus sacīja:

– Par Ruksi.

Ralfs sāka aizgūtnēm smieties. Viņš pat pielēca kājās.

– Ruksis! Ruksis!

– Ralf! Nevajag!

Ruksis baiļu nojautā žņaudzīja rokas.

– Es takšu sacīju, ka negribu...

– Ruksis! Ruksis!

Ralfs izlēkājās saulgozmē, tad atgriezās kā iznīcinātājs atliektiem spārniem un apšaudīja Ruksi:

– Ta-ta-ta-ta!

Nometās smiltīs pie Rukša kājām un vēl arvien gardi smējās:

– Ruksis!

Ruksis greizi pasmaidīja, gribot negribot priecādamies kaut vai par šādu atzinību.

– Nu labi, tu tik nevienam nesaki...

Ralfs smiltīs smiekuļoja. Rukša sejā atkal parādījās sāpīga, saspringta izteiksme.

– Uzgaidi drusciņ...

Un viņš iemetās mežā. Ralfs piecēlās un veicīgi devās projām uz labo pusi.

Te lokveida krastu spēji pārtrauca jauna ainavas iezīme – šķautņainība; plata akmens mēle – sārtu klinšu laida – iesniedzās gan mežā un terasē, gan smiltīs un lagūnā, radīdama tādu kā četru pēdu augstu dambi. Laidu klāja plāna zemes kārta, noaugusi ar asu zāli un jaunām palmām. Tām nepietika augsnes, lai stieptos garumā, un, sasniegušas pēdas divdesmit, tās nogāzās un nokalta, krustām šķērsām nosedzot laidu ar stumbriem – uz tiem bija ļoti ērti sēdēt. Vēl nenokritušās palmas pletās kā zaļš pārjums, ko apakšā izmargoja ūdens atspulgi. Ralfs uzrausās uz klinšu laidas – vēsumā un pavēnī, piemiedza vienu aci un nosprieda, ka ēnas uz viņa pleciem tik tiešām ir zaļas. Viņš aizgāja pa laidu pie jūras un ielūkojās ūdenī. Tas bija skaidrs līdz pašam dibenam un viss pilns ar tropu ūdenszālēm un koraļļiem. Šurpu turpu šaudījās mirdzīgu zivtiņu bars. Ralfs aiz sajūsmas zemā balsī noducināja:

– Bur-ves-tī-ī-ī-gi!

Aiz laidas atklājās vēl viena burvestība. Kaut kādi dabas spēki – taifūns vai arī vētra, kas nesen bija plosījusies viņa acu priekšā, – bija nošķīruši daļu lagūnas ar smilšu sēri, tā ka bija radies garš, dziļš līcis, ko otrā galā nosprostoja stāva sārtā granīta siena. Ralfam jau bija pieredze, tāpēc viņš baidījās pēc izskata spriest par līča dziļumu un gaidīja vilšanos. Taču sala nepievīla – apbrīnojamais līcis, kuru varēja pārplūdināt tikai visaugstākais jūras paisums, vienā malā bija dziļi dziļš, aiz dziļuma pat tumši zaļš. Ralfs rūpīgi pārbaudīja kādus

trīsdesmit jardus un tikai tad ienira. Izrādījās, ka ūdens ir siltāks par viņa ķermeni, un viņš peldēja it kā milzīgā vannā.

Ruksis atkal bija klāt kā saukts, sēdēja uz akmens terases un skaudīgi vēroja Ralfa zaļibalto augumu.

– Džumpot tu māki pa pirmo!

– Ruksis!

Ruksis noāva kurpes un zeķes, kārtīgi nolika uz terases un paraudzīja ūdeni ar vienu kājas pirkstu.

– Silts!

– Bet ko tu domāji?

– Neko nedomāju. Mana tantīte...

– Nospļauties par to tavu tantīti!

Ralfs ienira un vaļā acīm sāka peldēt zem ūdens; līča smilšainā krastmala slējās kā kalna nogāze. Viņš aizspieda degunu, pagriezās uz muguras; tieši pār seju rotājās gaismas zeltainie atstari. Ruksis apņēmīgi vilka nost īsās bikses. Nu jau viņš stāvēja kails – bāls un tukls. Uz pirkstgaliem nokāpa lejā pa smiltīm, apsēdās līdz kaklam ūdenī un lepni uzsmaidīja Ralfam.

– Vai tad tu nedžumposi?

Ruksis papurināja galvu.

– Es nemāk. Manīm nav brīv. Kad ir astma...

– Nospļauties par to tavu kakasmu!

Ruksis pacieta dzēlienu cildināmā lēnprātībā.

– Tu gan baigi feini peldi!

Ralfs atmuguriski īrās uz krastu, ieņēma mutē ūdeni un izpūta strūklu gaisā. Tad pacēla zodu un ierunājās:

– Es protu peldēt jau no pieciem gadiem. Tētis iemācīja. Mans tētis ir Jūras kara flotes otrā ranga kapteinis.

Tikko viņš izbrīvēsies, viņš atbrauks šurp un mūs izglābs. Bet kas ir tavs tēvs?

Ruksis spēji piesarka.

– Mans tētis ir miris, – viņš ātri nobēra. – Bet mamma...

Viņš noņēma brilles un veltīgi meklēja, ar ko tās apslaucīt.

– Es uzaugu pie tantītes. Viņai bij konditoreja. Un vai zini, cik daudz saldumu es sukāju iekšā? Pilnu vēderu! Bet kad tavs tētis mūs izglābs?

– Tūlīt, līdzko varēs.

Ruksis izbrida laukā no ūdens slapjš un kails un zeķē noslaucīja brilles. Tagad caur agrā rīta karstumu viņus aizsniedza tikai viena skaņa – gari stiepta, smaga šalkoņa, bangām šļācoties ap rifu.

– Kā viņš dabūs zināt, ka mēs ir šite?

Ralfs ūdenī tīksmi vāļājās. Pārspēdams un aizēnodams lagūnas zaigu, kā mirāžas plīvurs viņu apņēma miegainums.

– Kā viņš dabūs zināt, ka mēs ir šite?

"Viņam to..." Ralfs domāja, "viņam to... to..." Bangu šalkoņa kļuva tāltāla.

– ... lidostā pateiks.

Ruksis pakratīja galvu, uzlika brilles un nozibināja tās pret Ralfu.

– Neko nepateiks. Vai tad tu nedzirdēji, ko sacīja pilots? Par atombumbu. Visi ir pagalam.

Ralfs iznāca ārā no ūdens un palika stāvam, skatījās uz Ruksi un saspringti visu apsvēra.

Ruksis neatlaidīgi turpināja:

– Šitā ir sala, vai ne?